

Misogyny of Persian Rap Music and Its Acceptability among Female Fans with a Grounded Theory Approach (Case Study: Tehran Girls)

Fateme Yamini^{*}, Talie Khademian^{**}

Hossein Dehqan^{***}

Abstract

In this research, we are trying to investigate the concept of misogyny in the works of Amir Tataloo from the perspective of fan girls. In this regard, we have interviewed 10 fan girls. The research was conducted with qualitative method and Grounded Theory research method and the interviewees were selected using snowball sampling. It has been tried to explain the misogyny of Tataloo's songs from the language of consumers. At the end of the data analysis, a model was obtained based on which the related and shaping categories of misogyny in Tataloo songs were determined. Local hegemonic masculinity, the sufferings of lived experience, alcohol addiction; the singer's drugs and adultery, domination of the music industry, teaching relationships between girls and boys, mediating the sexual abuse of girls, promoting misogyny, reduction of

* PhD candidate of cultural sociology, Department of Sociology, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran, yaminizohreh@yahoo.com

** Assistant Professor Department of Sociology, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran (Corresponding Author), T_khademian@iau-tnb.ac.ir

*** Assistant Professor Department of Sociology, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran, Dehqan.azad@gmail.com

Date received: 2022/11/01, Date of acceptance: 2023/05/01

Copyright © 2010, IHCS (Institute for Humanities and Cultural Studies). This is an Open Access article. This work is licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

hope for the future and tendency to nihilism in girls, There are categories that have been obtained from the results of the research.

Keywords: Rap music, misogyny, Tataloo's trainings, music industry, fan girls.

زن ستیزی موسیقی رپ فارسی و مقبولیت آن در میان دختران هوادار با رویکردگراند تئوری (مورد مطالعه: دختران شهر تهران)^۱

فاطمه یمینی*

طلیعه خادمیان**، حسین دهقان***

چکیده

در این پژوهش سعی داریم تا مفهوم زن ستیزی آثار امیر تتلو را از دیدگاه دختران هوادار، مورد بررسی قرار دهیم. در این رابطه با ۱۰ نفر از دختران هوادار مصاحبه کرده‌ایم. پژوهش با شیوه کیفی و روش تحقیق نظریه زمینه‌ای و انتخاب مصاحبه شونده‌ها با استفاده از نمونه گیری گلوله برفی انجام گرفته است. به گونه‌ای سعی شده است تا زن ستیزی آهنگ‌های تتلو، از زبان مصرف‌کنندگان تبیین گردد. در پایان تحلیل داده‌ها، مدلی به دست آمد که بر اساس آن مقوله‌های مرتبط و شکل دهنده زن ستیزی آهنگ‌های تتلو مشخص شدند. مردانگی هژمونیک محلی، مصائب تجربه زیسته، اعتیاد به مصرف الکل؛ مواد مخدر و زن باره گی خواننده، سلطه صنعت موسیقی، آموزش روابط بین دختر و پسر، رسانه‌ای کردن سوء استفاده جنسی از

* دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی فرهنگی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران،

yaminizohreh@yahoo.com

** استادیار گروه جامعه‌شناسی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)،

T_khademian@iaui.ac.ir

*** استادیار گروه جامعه‌شناسی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران،

Dehqan.azad@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۸/۱۰، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۲/۱۱

دختران، ترویج زن ستیزی، کاهش امید به آینده و گرایش به نیهیلیسم در دختران، مقولاتی هستند که از نتیجه پژوهش به دست آمده‌اند.

کلیدواژه‌ها: موسیقی رپ، زن ستیزی، آموزش‌های تلو، صنعت موسیقی، دختران هوادار.

۱. مقدمه

موسیقی رپ سبک جدیدی از موسیقی است که به عنوان موسیقی عامه پسند معروف شده و در نیم قرن اخیر در جهان علیرغم احساس خطر و مخالفت بخش قابل توجهی از جامعه‌شناسان، پیشرفت چشم‌گیری داشته و به شهرت جهانی دست یافته است. این موسیقی صدای مخالفت و اعتراض شناخته شده و مفاهیمی از قبیل خشونت و زن ستیزی از مشخصه‌های آن محسوب می‌گردد که در فرآیند تولد و رشد خود توجه صنعت موسیقی را نیز جلب نموده و به قول آدورنو استاندارد سازی شده و اتفاقاً به محتوای زن ستیزانه آن افزوده است. این موسیقی هنرمندانه هنجارهای اجتماعی را تغییر می‌دهد و در تقابل با فرهنگ رایج جوامع، گفتمان مخالف ایجاد می‌کند و جوانان را به گفتار و رفتار هنجارشکنانه ترغیب می‌کند. توجه به نقش شاخص و مهم تربیتی و فرهنگی که زنان در جوامع بشری دارند، از یک سو مقاومت جوامع در برابر تهاجم فرهنگ سرمایه داری و از سوی دیگر، حفظ ارزش‌ها و هنجارهای فرهنگ بومی که سابقه هزاران ساله دارد، حساسیت به پیامدهای رشد و توسعه این نوع موسیقی را مضاعف می‌کند. ساده‌انگاره است که فکر کنیم صنعت موسیقی صرفاً به خاطر سود بیشتر، محتوای زن ستیزانه را سرلوحه خود قرار داده است. لذا حفظ هویت ملی و فرهنگی جوامع متکثر جهانی مستلزم شناخت و ارائه راهکار موثر و به موقع در مواجهه با آن می‌باشد. یکی از مشهورترین خوانندگان رپ فارسی که آهنگ‌هایش جوانان بسیاری را جلب نموده، تلو می‌باشد. او با آهنگ‌ها و سخنانش، گفتمان جدیدی را در ادبیات هوادارانش و جامعه ایجاد کرده است که با هنجارهای مورد قبول جامعه همسو نمی‌باشد. از آن جمله می‌توان به بحث زن ستیزی تلو اشاره کرد و به قول خودش، ۲۰ سال دیگر متن آهنگ‌های او را در کتاب‌های درسی می‌نویسند. لازم به ذکر است که در جامعه ما، تعریف مفهومی واحدی از مقوله زن ستیزی وجود ندارد و افراد متعلق به خرده فرهنگ‌های متنوع موجود در اقصی نقاط کشور، از شهری به شهر دیگر، از محله‌ای به محله دیگر و حتی از خانواده‌ای به خانواده دیگر؛ تعریف خاص خود را از زن ستیزی دارند. به طور مثال، در حالی که بریدن سر یک دختر توسط مردان خانواده از سوی عده بسیاری محکوم می‌گردد، برخی تحت عنوان غیرت مردانه از آن

حمایت می‌کنند. هر دو دیدگاه متعلق به اعضای همین جامعه است و هر دو گروه، از ملیت ایرانی برخوردارند. اما زن ستیزی مورد نظر صنعت موسیقی، مفهومی فراتر از زن ستیزی موجود است و اهداف دیگری دارد که پیامد آن تخریب ارزش و اعتبار زن در جامعه، شیء‌سازی او به عنوان کالای مصرفی و مصرف کننده محصولات نظام سرمایه داری، نهادینه کردن توهین و بی حرمتی به زنان و به تسلیم واداشتن آنان است که در محتوای موسیقی خواننده و سخنان و سبک زندگی او به وضوح مشاهده می‌شود.

در ۱۳ آبان ۱۳۹۷، شرکت اینستاگرام اعلام کرد که حساب کاربری امیر تتلو را مسدود کرده است. زیرا تتلو در روزهای پیش از آن جملاتی توهین آمیز علیه زنان نوشته بود. اینستاگرام نوشت که امنیت کاربران مهم ترین مسئولیت این شرکت است. وی پس از این رویداد، با حساب‌های کاربری جدید به فعالیت خود در اینستاگرام ادامه می‌دهد (<https://tasvirezendegi.com>) و هم‌چنان در شبکه‌های اجتماعی مختلف با هوادارانش در ارتباط است.

۲. بیان مسئله

امروزه گفتمان‌های اجتماعی، حقوقی و فمینیستی در جهان منتقد نگرش‌های ضد اجتماعی موسیقی رپ هستند. یکی از این نگرش‌ها، انتقاد به زن ستیزی این نوع موسیقی است. موسیقی رپ در جهان به محتوای اشعار جنسیت گرا و زن ستیزانه شهرت دارد. اگرچه در ابتدا به دلیل تبعیض‌های نژادی علیه سیاه پوستان بوجود آمد اما به مرور زمان الفاظ توهین آمیز، تحقیر و خشونت آمیز نسبت به زنان، به محتوای آن اضافه شد و در این میان صنعت موسیقی به تولید محتوای زن ستیزانه آهنگ‌های رپ دامن زد. یکی از خوانندگان رپ فارسی که در کشور ما پرچم دار این سبک موسیقی شناخته شده و هواداران بسیاری را جذب آهنگ‌های خود نموده است، امیر تتلو است. با اینکه تتلو هم اکنون در کشور ترکیه زندگی می‌کند، اما بیشتر هواداران او جوانان ایرانی هستند که تعدادشان روز به روز در حال افزایش است و از سنین نوجوانی مخاطبان پر و پا قرصی را به دست آورده است به طوری که هواداران او با نام تبلیستی در شبکه‌های اجتماعی آهنگ‌های تتلو را دست به دست در میان گروه همسالان نشر می‌دهند. آنچه مهم است گرایش ذائقه موسیقایی دختران هوادار به آهنگ‌ها و رفتار هنجارشکنانه تتلو نسبت به توهین و ناسزاگویی به مادر، خواهر و دختران است و این در حالی است که انتظار می‌رود دختران به هویت جنسیتی خود بها دهند و رفتار متفاوتی داشته باشند و

در صورت توهین و زن ستیزی خواننده، مصرف فرهنگی آهنگ‌های او را متوقف کنند. این امر نه تنها در جامعه مشاهده نمی‌شود بلکه باعث گرایش روزافزون تعداد هواداران تتلو شده است و متأسفانه در جامعه ما تحقیقی در این زمینه صورت نگرفته و مورد غفلت واقع شده است. علی‌رغم مخالفت فرهنگ غالب جامعه از طریق آموزش‌های مدارس و دانشگاه‌ها، اطاعت بی‌چون و چرا و عاشقانه دختران از افکار و آهنگ‌های تتلو به طرز باور نکردنی در حال تکثیر و گسترش لشکر تلتیتی‌ها شده است. بی‌توجهی و به رسمیت نشناختن این آسیب و تعارض اجتماعی مانند باتلاقی دختران را به کام خود می‌کشد. نسلی تربیت می‌شوند که در آینده به کرسی‌های دانشگاهی، دولتی و پارلمانی می‌رسند و مقابله و درمان غیرممکن خواهد شد. در حالی که مسئولین جامعه دغدغه افزایش نرخ مولید را دارند، نسل جوان در معرض آسیب جدی فرهنگی و اجتماعی قرار گرفته‌اند. بستر اجتماعی و عملکرد نهادها، بهانه‌های موثری را به دست مهاجمین صنعت موسیقی برای سوء استفاده می‌دهد که لازم است به دقت رصد شده و زمینه‌های آسیب‌زا از بین رفته و یا حداقل تضعیف شوند. خوانندگان پایی که بعد از سال ۵۷ مجبور به مهاجرت شدند و کشور را ترک کردند، شاید هرگز نمی‌توانستند به این اندازه اثرگذار باشند. خلاء ایجاد شده از غیاب آن‌ها در موسیقی، فرصت خوبی را برای این بحران پدید آورده که باعث گسترش سبک موسیقی رپ شده است. برنامه عفاف و حجاب در جهت صیانت جایگاه زن در جامعه و محیط‌های شغلی، برای جلوگیری از بروز این پدیده کافی نبوده است. سرخوردگی جوانان به دلیل وجود فقر و بیکاری و فرصت‌های محدود، بستر مناسبی برای رشد افکار تلتیتی فراهم نموده که منجر به رویگردانی از هنجارهای اجتماعی فرهنگی شده است. توهین به دختران و سوء استفاده از آن‌ها و تضعیف شدن حمایت‌های اجتماعی مردان نسبت به زنان، نسلی از مادران آینده را تربیت می‌کند که افکار و ظاهرشان همانند تتلو خواهد بود. بنابراین مسئله اصلی تحقیق این است که علل محبوبیت آهنگ‌های زن‌ستیزانه تتلو در بین دختران نوجوان و جوان چیست، خواننده‌ای که در آهنگ‌های خود، الفاظ توهین آمیزی را نثار دختران می‌کند و آنان را به حرمسرای خود دعوت می‌کند. دختران را به سطحی شیء گونه تقلیل می‌دهد، بی‌آنکه دیدگاهی انسانی به مهارت‌ها، هوش، قدرت تفکر، تجزیه و تحلیل، عقلانیت و سرمایه فرهنگی آن‌ها داشته باشد، چرا آهنگ‌هایش مورد مصرف فرهنگی دختران قرار می‌گیرد؟

۳. پیشینه

پیرامون موسیقی رپ در ایران پژوهش‌های متفاوتی انجام شده است که قصد ما در اینجا بیان تمام کارهای انجام شده نیست، بلکه ارائه پیشینه‌هایی است که بیشتر با موضوع این مقاله همسو می‌باشند.

رضا صمیم و حامد طاهری کیا (۱۳۹۷) در مقاله خود با عنوان «بصری شدن رپ فارسی در فضای مجازی (مطالعه موردی اینستاگرام)»، تصاویر صفحات اینستاگرام رپرها و مخاطبان را بررسی کرده‌اند که با استفاده از فرآیند نشر و بازنشر تصاویر به مدد اینستاگرام، رپ فارسی با تولید خبر به همراه چرخش اطلاعات، به موضوعی برای تفکر و بحث تبدیل شده است. در مقاله دیگری با عنوان «تبیین فرآیند سوژگی مخاطب رپ فارسی در فضای مجازی»، رضا صمیم و حامد کیا (۱۳۹۵)، با ۷ رپر و یک تولیدکننده مصاحبه کرده‌اند و با رویکرد کیفی و نظریه زمینه‌ای، در نهایت مخاطبان رپ فارسی را با ویژگی‌های: سوژه آگاه، سوژه قضاوت‌کننده، سوژه تکثیرکننده، مشروعیت بخش و سازنده جامعه آگاه شناسایی کرده‌اند. مسعود تقی آبادی و حمید تقی آبادی (۱۴۰۰) در مقاله «نفرت پراکنی جنسیتی آنلاین در شبکه‌های اجتماعی (مطالعه موردی: زن ستیزی کاربران ایرانی شبکه توئیتر)»، با استفاده از روش تحلیل گفتمان، توئیتهای کاربران ایرانی را با موضوع زن و دخترستیزی مورد بررسی قرار داده‌اند و دریافته‌اند که توئیتر از مدیریت فضا ناتوان بوده و دو گانه مرد/زن به مثابه دیگری، در آن شدت بیشتری یافته است. مقاله‌ای با عنوان «مطالعه تحلیل محتوای نگرش نسبت به زن در موسیقی رپ فارسی» توسط حلیمه عنایت و دیگران (۱۳۹۱) با استفاده از تحلیل محتوای آهنگ‌های رپرهای متعدد انجام گرفته است که در آن‌ها اکثریت ترانه‌ها رویکرد زن‌ستیزانه دارند و برخی نیز جنبه توان افزا و آگاهی بخش و دیدگاه انتقادی به مسائل زنان دارند. کنعانی و دیگران (۱۳۹۴) در مقاله‌ای با عنوان «هویت جنسیتی و موسیقی رپ: تحلیل محتوای زنانگی و مردانگی در ترانه‌های رپ فارسی»، با استفاده از تحلیل محتوای ۸۰ ترانه، سه تیپ از هویت جنسیتی را شناسایی کرده‌اند. همچنین در مقاله‌ای رونالد ویتزر و چاریس ای کوبرین (۲۰۰۹) با عنوان «زن ستیزی در موسیقی رپ: تحلیل محتوایی از رواج و معانی»، با استفاده از تحلیل محتوای ۴۰۳ آهنگ از ۳۱ خواننده، موضوعات زن ستیزانه: نام‌گذاری و شرم‌آوری تحقیرآمیز زنان، شیء سازی جنسی زنان، بی‌اعتمادی به زنان، مشروعیت بخشیدن به خشونت علیه زنان، برگزاری جشن فحشا و پستی را شناسایی کرده‌اند. مقاله دیگری با عنوان «بازنمایی معضلات اجتماعی جامعه در موسیقی رپ اجتماعی ایرانی (مطالعه موردی؛

متن آهنگ‌های یاس)» توسط اعظم راودراد و سحر فائقی (۱۳۹۴) با استفاده از تحلیل محتوای ۲۳ آهنگ پردانلود یاس انجام گرفته است. مقاله «روایت‌های مردانگی در موسیقی رپ و چالش مردانگی هژمونیک» نوشته مسعود کوثری و محمد مهدی مولایی (۱۳۹۱) نیز تحلیل روایت بوده و ۱۴ روایت مردانگی از موسیقی رپ فارسی را استخراج نموده‌اند. عبدالله بیچرانلو و سندوس محمدی نوسودی (۱۴۰۰) در مقاله «از ستاره به سلبریتی، نقش رسانه‌های اجتماعی در تطور شهرت و هواداری تتلو»، نمونه امیر تتلو را با استفاده از تحلیل محتوای ترانه‌ها و مضامین غالب در فعالیت‌های مجازی در شبکه‌های اجتماعی بررسی کرده‌اند و محورهای رئالیسم، تابوشکنی، تعامل دوسویه با هواداران، تبلیغ یک سبک زندگی و خودبرندسازی را به دست آورده‌اند. در مقاله دیگر، علی راغب و حسن ایقانی (۱۴۰۰) با عنوان «موسیقی عامه‌پسند مستقل و فرهنگ غالب، سوژه اجتماعی در مضامین آثار امیر حسین مقصدولو (تتلو) در دهه ۹۰» به تحلیل محتوای ۱۰ آهنگ پرداخته‌اند. همچنین فرید عزیزی و حمید عزیزی (۱۴۰۰) در مقاله «ثبت و تحلیل نقش ستارگان موسیقی پاپ و رپ ایرانی در هویت یابی و جامعه‌پذیری هواخواهان نوجوان ایرانی در شبکه اجتماعی اینستاگرام (مورد مطالعه: امیرحسین تتلو و سید حسین موسوی (ملقب به تهی))»، از رویکرد کیفی قوم‌نگاری مجازی در شبکه اینستاگرام بهره برده و دریافته‌اند نمایش زندگی خصوصی، مورد خطاب قرار دادن هواداران با عنوان تبلیغی، به کار بردن الفاظ زشت و خارج از عرف و کنش‌های هنجارگریز؛ شگردهای رسانه‌ای تتلو برای جذب هواخواهان بوده است. نیازهای روانشناختی عاطفی از مهم‌ترین علل گرایش به موسیقی رپ بوده و علاقه جوانان به سبک رپ، به خود خواننده تسری می‌یابد و در دراز مدت به پیروی از کنش‌ها و گفتارهای خواننده محبوب منجر می‌شود. همان‌طور که دیده شد، قالب پژوهش‌های انجام گرفته به تحلیل محتوای اشعار رپ پرداخته‌اند، از بین آن‌ها، پژوهش‌های انگشت شماری بر تتلو تمرکز داشته‌اند و برخی نیز این موسیقی را در شبکه‌های اجتماعی بررسی کرده‌اند و یا با برخی رپرهای مصاحبه حضوری یا مجازی داشته‌اند که شامل مصاحبه با تتلو نمی‌شود. این گونه پژوهش‌ها، به دیدگاه‌های تولیدکنندگان موسیقی رپ پرداخته‌اند. تنها مقاله آخر به تأثیر اشعار تتلو بر هواداران (مصرف‌کنندگان) پرداخته که مصاحبه با هواداران در فضای مجازی بوده است اما تحقیق حاضر، تأثیر آهنگ‌های تتلو بر هواداران یا مصرف‌کنندگان این موسیقی را مستقیماً با استفاده از مصاحبه‌های عمیق حضوری و رو در رو با آنان بررسی کرده است.

۱.۳ ملاحظات نظری

رپ، یکی از برجسته‌ترین سبک‌های موسیقی اواخر قرن بیستم و اوایل قرن بیست‌ویکم است. موسیقی رپ، نوعی هیپ هاپ است. موسیقی رپ از خیابان‌های محله‌های درون شهری به‌عنوان بازتابی از امیدها، دغدغه‌ها و آرزوهای سیاه‌پوستان شهری پدید آمد. رپرها، موسیقی خود را به‌عنوان ترکیبی از سرگرمی و آموزش برای توده‌ها، به‌ویژه برای سیاه‌پوستان آمریکایی به‌تصویر می‌کشند (Kubrin, 2005).

جدیدترین سبک موسیقی رپ، سبک رپ گنگستایی است. در عین حال جنجالی‌ترین سبک رپ در نظر گرفته می‌شود. منتقدان و محققان موضوع زن ستیزی، پوچ‌گرایی، و استفاده بیش از حد از فحاشی و ناامیدی را مطرح می‌کنند و استدلال می‌کنند که این نوع موسیقی بیش از حد از ریشه‌های خود دور شده است. این سبک از طریق اشعار واضح جنسیت‌گرا، زن‌ستیزانه، و همجنس‌گرا و همچنین تصویر خشونت‌آمیز آن به شهرت جهانی دست یافته است (ibid).

ناتوانی نیهیلیستی، معمولاً با احساس یأس، نابودکنندگی تصادفی و آرزوی نیستی همراه است. در افراطی‌ترین شکل وجودی خود، نیهیلیسم «نفی حیات» به دلیل پوچی ظاهری آن است. برای نیچه، خودکشی فعل نیهیلیسم است. نیهیلیسم یک حالت وجودی و روانشناختی است که یک فرد می‌تواند تجربه کند، در عین حال نیز درد نمای جامعه است و معمولاً از نظر تاریخی به‌عنوان بازشناختی از یک بیماری در یک جامعه، در دوره‌ای خاص از تاریخ در نظر گرفته می‌شود. این‌گفتمان در مدرنیته آغاز شده است (زاهد، ۱۳۹۲: ۹).

خود موسیقی رپ ممکن است مضر تلقی شود و اشعار آن به‌عنوان شواهد انگیزشی، اعتراضی یا زندگی‌نامه‌ای، تفسیر می‌شود. صنعت موسیقی فشار قابل توجهی بر هنرمندان رپ وارد می‌کند تا آهنگ‌هایی با مضامین جنسی خشن و تهاجمی تولید کنند. چنین آلبوم‌هایی ظاهراً بهتر از آلبوم‌هایی با اشعار رام‌تر فروش می‌کنند. بسیاری از این کمپین‌های فمینیستی، به‌پاک‌کردن جایگاه رپ، به‌عنوان یک شکل هنری و یک محصول مصرفی کمک می‌کنند. اتحاد علمی اجتماعی، فمینیستی و حقوقی در ساخت رپ، تهدیدی برای جامعه است. مقالات علوم اجتماعی صرف‌نظر از اینکه آیا آن‌ها معنا یا اثرات ضداجتماعی پیدا می‌کنند، به‌پایان می‌رسند (Khan, 2022).

در سال‌های اخیر، رپ به‌عنوان یک عمل مناقشه‌برانگیز مطرح شده است و حتی برای حمایت از نیهیلیسم شهرت منفی ایجاد کرده است (Byrne et al. 2020).

«مرد سالاری» برای اینکه هنجاری باقی بماند، نیازمند بازتولید مداوم از طریق رسانه‌های جمعی، خانواده پدر سالار و سایر نهادهای اجتماعی است. به عنوان مثال، بازنمایی رسانه‌ای از مردان، اغلب استفاده از نیروی فیزیکی مردان، رفتار متهورانه، مردانگی و فاصله عاطفی را تمجید می‌کند. موسیقی عامه پسند نمونه‌ای در این زمینه است. مطالعات نشان می‌دهد که تنها تعداد کمی از آهنگ‌ها در ژانرهای موسیقی، از روابط جنسیتی برابری طلبانه یا نژادهای مردانه جایگزین حمایت می‌کنند، در حالی که اکثریت را می‌توان به عنوان متن‌هایی در مورد مردانگی هژمونیک در نظر گرفت. رپ، مانند سایر ژانرهای موسیقی، بخشی از این فرهنگ گسترده تر روابط جنسیتی است، مک فارلند، در یک مطالعه منحصر به فرد، از آهنگ‌های رپ از ۱۹۹۹ تا ۲۰۰۲ دو موضوع اصلی را شناسایی کرد: نقد نابرابری و بی عدالتی نژادی، و تأیید برتری مرد بر زنان (Kubrin, Weitzer, 2009).

اشعار رپ، «واژگان انگیزه» واضحی را ارائه می‌کند که هویت‌های خشونت آمیز را ساختار می‌دهد و رفتار خشونت آمیز را توجیه می‌کند و راهی برای درک و قدردانی از رفتار خشونت آمیز را برای شنوندگان فراهم می‌کند. کد موجود در اشعار مبادله متقابل، مجازات‌ها را در مواردی که دوستان و خانواده قربانی می‌شوند، توجیه می‌کند (Kubrin, 2005).

هنرمندان در خلاء کار نمی‌کنند، پرهایی که آهنگ‌هایشان زنان را به صورت منفی نشان می‌دهد، تحت تأثیر سه نیروی اجتماعی اصلی قرار می‌گیرند: روابط جنسی، صنعت موسیقی؛ و شرایط محلی مردانگی هژمونیک (Monique 2018).

بسیاری از شنوندگان موسیقی رپ، جوانان سفیدپوست طبقه متوسط هستند. آن چه مهم‌تر است این است که موسیقی رپ، درک فرهنگی از زندگی خیابانی شهری، ایجاد می‌کند که خشونت آمیز، زن ستیزانه و گاهی نا امید کننده است و سیاه پوستان و برخی سفید پوستان، به طور یکسان با آن روزانه روبرو می‌شوند (Kubrin, 2005).

طبق قوانین خیابانی، هر چه یک مرد با زنان بیشتری رابطه جنسی داشته باشد، احترام بیشتری برای او قائل می‌شوند. شرایط در جوامع بسیار محروم باعث شده است که محققان به یک حس فزاینده نیهیلیسم در فرهنگ جوانان سیاه پوست اشاره کنند. نیهیلیسم نتیجه‌ای از زندگی در محیطی پر از خشونت و فرصت‌های محدود است. همان طور که آمریکایی‌های آفریقایی تبار در جوامع آسیب دیده بزرگ می‌شوند، به محدودیت‌های خود آگاه می‌شوند، یا از طریق تجربه دست اول از محدودیت‌های مادی مانند کمبود فرصت‌های آموزشی و شغلی یا از طریق مشاهده مستقیم مبارزه و تلاش اعضای خانواده و دوستانشان برای ساختن زندگی؛ به

زن ستیزی موسیقی رپ فارسی و مقبولیت آن ... (فاطمه یمینی و دیگران) ۲۰۷

وضوح ناتوانی در شکل دهی به بهزیستی روانشناسی اجتماعی را درک می‌کنند و می‌توانند منجر به خشم، محرومیت و ناامیدی شود. اغلب رپرها توصیف می‌کنند که چگونه از مواد مخدر و الکل، برای مقابله با خشونت، مرگ و ناامیدی که آن‌ها را احاطه کرده است، استفاده می‌کنند (ibid).

امروزه بیشتر رپرها، از پیشینه‌های مختلف، از جمله جوامع طبقه متوسط می‌آیند و رپرهای زن، بیشتر از همیشه رایج است. بنابراین جالب توجه است که چگونه تغییر ترکیب رپرها، بر محتوای ترانه تأثیر می‌گذارد (Kubrin, 2005).

گوردون، هرد، جرنیگان؛ در تحقیقاتشان به این نتیجه رسیده‌اند که افرادی که رپ و هیپ هاپ گوش می‌دهند، بیشتر امکان دارد الکل مصرف کنند و مرتکب اعمال خشونت‌آمیز شوند (Gordon et al, 2006).

به طور کلی، پرخاشگری کلامی به عنوان یک پیامد، با رویدادهای منفی زندگی افزایش یافته و با رویدادهای مثبت زندگی مهار می‌شود. تحقیقات در مورد تشدید پرخاشگری کلامی، به دنبال کشف عوامل استرس زای پرخاشگری کلامی است. عوامل استرس زایی که باعث پرخاشگری کلامی می‌شوند، عبارت از وقایع آزار دهنده زندگی، تماشای فیلم‌های خشونت‌آمیز؛ و مواد مخدر هستند (Hamilton, 2012).

۴. روش‌شناسی پژوهش

پژوهش با استفاده از رویکرد ضد اثبات‌گرایی - کیفی و نیز تکنیک گراند تئوری انجام شده است. جمع‌آوری داده‌ها با ابزار گردآوری مصاحبه ساخت نیافته بوده، تحلیل داده‌ها با اتخاذ روش تحلیل تفسیری اشتراوس و کوربین و فرآیند کدگذاری باز، محوری و گزینشی انجام شد (محمدپور، ۱۳۹۸). در روش گراند تئوری، تجزیه و تحلیل داده‌ها از طریق کدگذاری‌های گوناگون صورت می‌گیرد. در این روش، سه نوع کدگذاری کدگذاری: باز، محوری و گزینشی مورد استفاده قرار می‌گیرد. اولین مرحله کدگذاری باز است که شامل تجزیه، تحلیل، مقایسه و مقوله‌سازی داده‌ها است. در کدگذاری محوری، توصیف روابط بین مقولات و خرده مقولات مطرح است. در کدگذاری گزینشی، پایه‌های ساخت نظریه زمینه‌ای بر اساس رابطه مقولات متعدد با مقوله اصلی و مرکزی حاصل می‌شود. گلیر برای اجتناب از خطا و تعصبات در تحلیل‌های داده‌ای، برای نظریه پردازان زمینه‌ای، سه روش مقایسه مداوم، اشباع کامل و ارتباط با مقوله مرکزی را مطرح نموده است (ربانی، عباس زاده، ۱۳۸۸). پژوهش حاضر

از نمونه گیری غیر احتمالی و هدفمند گلوله برفی استفاده کرده، نحوه انتخاب هر نمونه به این صورت بود که ابتدا مصاحبه با یکی از مطلعین که خود نیز تئلیتی بود آغاز شد و سپس او تئلیتی بعدی را که می‌شناخت، به محقق معرفی می‌کرد و نمونه گیری تا زمان رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. نمونه‌های انتخابی، دختران هوادار تلو (تئلیتی) و ساکن شهر تهران بودند. پس از انجام ۱۰ مصاحبه اشباع نظری حاصل شد. برای افزایش اعتبار و پایایی از زاویه بندی استفاده شد. که شامل زاویه بندی‌های: داده‌ای، تحلیلی با پژوهشگر و نظری می‌باشد. اتکا پذیری یافته‌ها با رعایت اصول مصاحبه عمیق، ثبت کامل روایت‌ها و پیاده سازی کلمه به کلمه مصاحبه‌ها به دست آمد.

۵. یافته‌های پژوهش

در پژوهش حاضر، در آغاز از مصاحبه‌ها مفاهیم استخراج شده و سپس آن مفاهیم با استفاده از کدگذاری، ذیل مقوله‌های کلی تر قرار گرفته‌اند.

جدول ۱. ویژگی‌های دختران مصاحبه شده

ردیف	منطقه سکونت	تحصیلات	سن	مدت زمان گوش دادن به سال	وضعیت اشتغال	وضعیت تأهل
۱	۹	دیپلم	۲۳	۱۱	شاغل	مجرد
۲	۲۰	دیپلم	۲۰	۱۱	شاغل	مجرد
۳	۲۰	لیسانس	۲۴	۱۱	بیکار	مجرد
۴	۴	دیپلم	۱۸	۴	شاغل	مجرد
۵	۴	لیسانس	۲۴	۱۰	شاغل	مجرد
۶	۱	فوق لیسانس	۲۷	۱۳	بیکار	مجرد
۷	۱	لیسانس	۳۱	۱۶	بیکار	مجرد
۸	۲	لیسانس	۲۴	۱۱	بیکار	مجرد
۹	۴	دیپلم	۱۹	۷	بیکار	مجرد
۱۰	۳	فوق لیسانس	۲۹	۱۶	شاغل	مجرد

جدول ۲. مفاهیم و مقوله‌های استخراج شده از مصاحبه‌های دختران
منبع: «یافته‌های تحقیق»

ردیف	مفاهیم	مقوله	نوع مقوله
۱	عادی بودن ناسزاگویی به دختران در جامعه مردسالار	مردانگی هژمونیک محلی	شرایط علمی
	مشکلات کارآفرینی خانم‌ها در کشور		
	اهمیت ارتباط با سلبریتی‌ها در کارآفرینی		
	تأیید زن ستیزی خواننده		
۲	سرکوب زنان، تحت تأثیر مواد مخدر	اعتیاد به مصرف الکل و مواد مخدر	شرایط زیسته ای
	۳	زن ستیزی خواننده ناشی از مصائب تجربه زیسته و ارتباط با مادرش	
۴		انتقاد از بی توجهی والدین به شرایط فرزندآوری	
	تأیید زن ستیزی خواننده		
۵	انتخاب نیوفیس‌ها از تمام تیپ‌های شخصیتی	سلطه صنعت موسیقی	شرایط معاخذه گر
	تأمین مالی خواننده توسط اسپانسر قرارداد داشتن با اسپانسر		
۶	آموزش مسائل جنسی و بیماری‌ها به دختران	آموزش روابط بین دختر و پسر توسط خواننده	
	علاقه مند به آموزه‌های اخلاقی خواننده به دختران		
۷	توجه بی احترامی خواننده با برخی از دختران	مقبولیت زن ستیزی	مقوله‌ی پدیده
	علاقه مند به تفکرات زن ستیزانه خواننده		
	شخصیت فازی خواننده		
۸	تأیید رفتار زن ستیزانه به دلیل حق گویی	سوء استفاده جنسی از دختران (نیوفیس‌ها)	
	دعوت خواننده از دختران ایرانی به حرمسرایش		
	کم سن و سال بودن دختران به حرمسرا رفته		
	جذابیت دختران کم سن برای خواننده		
	منهم شدن خواننده به کودک آزاری		
	بسته شدن صفحه اینستاگرام خواننده		
	شرط پذیرش دختران زیر ۱۸ سال با رضایتنامه والدین		
گزینه‌ش دختران حرمسرا			
توجه گزینه‌ش دختران حرمسرا			

		روابط کوتاه مدت خواننده با دختران	
		توهین خواننده به دختران تبلیغی	
		افشای تقاضای دختر کم سن برای نیوفیس شدن	
		ابراز عشق دختر کم سن برای نیوفیس شدن	
		تعریف نیوفیس در ادبیات تبلیغی ها	
		استفاده ابزاری خواننده از نیوفیس ها	
تعامل ها	رسانه‌ای کردن نیوفیس ها	انتقاد از عمومی شدن زندگی خصوصی خواننده	۹
تفاوت	ترویج زن ستیزی	ناسزاگویی، روابط و اعتیاد خواننده برای تسکین تنش ها	۱۰
		ناسزاگویی خواننده به همه افراد	
		توجیه دعوت دختران به حرمسرا	
	کاهش امید به آینده در دختران	نامیدی دختران مجرد نسبت به آینده داشتن امید اندک به شغل و ازدواج	۱۱
	نیهیلیسم	نداشتن امید به آینده	۱۲

۱.۵ مقوله‌های مرتبط با شرایط علی

۱.۱.۵ مردانگی هژمونیک محلی: به طور کلی، تحقیر و تمسخر زنان، حتی زنان موفق و کارآفرین و نیز ناامن کردن محیط‌های شغلی و اجتماعی برای آنان از ویژگی‌های جوامع مردسالار محسوب می‌گردد که خواننده هم متعلق به همین جامعه بوده و حس خود برتر بینی و توهین به دختران بازتاب همین خاستگاه اوست. بر اساس تحقیق عنایت، اکثریت ترانه‌های رپ رویکرد زن ستیزانه نسبت به زن دارند و بازتولید کننده نگاه زن در جامعه مردسالار هستند (عنایت و دیگران، ۱۳۹۱). بر اساس نظریه کوبرین و ویتزر، در وهله اول شرایط محلی و محله‌ای، الهام بخش موسیقی رپ بوده است و همچنین آن‌ها در یک مطالعه منحصر به فرد، از آهنگ‌های رپ از ۱۹۹۹ تا ۲۰۰۲ دو موضوع اصلی را شناسایی کردند که یکی از آن‌ها، تأیید برتری مرد بر زنان می‌باشد. (Kubrin, Weitzer, 2009).

گزیده ۱۰: «بین وقتی تو جامعه‌ی مردسالار باشی، ایدئولوژی رانندگی خانوما رو مسخره می‌کنه، راه رفتنشونو مسخره می‌کنه، میاد الگوهای جامعه رو در هم می‌شکنه که تو توی چارچوبت بمونی و تنونی بالاتر بری، حتی برای زنان موفق جامعه هم جوک می‌سازن که تو به عنوان یه زن هیچ‌الگویی نداشته باشی» (۲۹ساله، شاغل).

گزیده ۱۰: «والا تو ایران که نمی‌دونم بشه، نمی‌دارن یه خانوم تکون بخوره و کسب و کار خودشو داشته باشه، ولی من الان کسب و کار خودمو دارم و اعتبار کارمون به بازیگرا و خواننده‌ها و فوتبالیست‌هاییه که باهامون دوستن، مگر اینکه بتونی به کمک اینجور آدم‌ها کسب و کار خودتو گسترش بدی و گرنه اگه بخوای خانوم باشی و از صفر شروع کنی خیلی احتمال موفقیت کمه» (۲۹ساله، شاغل).

گزیده ۸: «یه مقدار زن ستیزی و حس برتری مرد به زن رو داره... زن ستیزیش زیاده» (۲۴ساله، بیکار).

گزیده ۹: «بعضی وقتا خیلی جنسی نگاه می‌کنه به دخترا ولی اگه تو جامعه رو نگاه کنیم مشخصه که نظر پسرا هم خیلی به نظر تلو نزدیکه» (۱۹ساله، بیکار).

گزیده ۹: «حتی اگه بخوای وارد شغلی هم بشی محیط‌ها خیلی آلوده ست» (۱۹ساله، بیکار).

گزیده ۹: «قبول دارم بعضی وقتا به دخترا توهین می‌کنه» (۱۹ساله، بیکار).

۲.۵ مقوله‌های مرتبط با شرایط زمینه‌ای

۲.۵.۱ اعتیاد به مصرف الکل و مواد مخدر: از نظر هوادار، مصرف مواد مخدر زمینه‌ی بروز رفتار زن ستیزانه‌ی خواننده را فراهم می‌کند. گوردون و همکاران، در تحقیقاتشان به این نتیجه رسیده‌اند که افرادی که رپ و هیپ هاپ گوش می‌دهند، بیشتر امکان دارد الکل مصرف کنند و مرتکب اعمال خشونت‌آمیز شوند (Gordon et al. 2006).

بر اساس نظریه کوبرین، اغلب رپرها توصیف می‌کنند که چگونه از مواد مخدر و الکل، برای مقابله با خشونت، مرگ و ناامیدی که آن‌ها را احاطه کرده است، استفاده می‌کنند (Kubrin, 2005).

گزیده ۷: «یه جاهایی خیلی سرکوب می‌کنه زنا رو، اینم به خاطر موادیه که می‌زنه، مواد یا موادهایی که می‌زنه هر کدوم یه فازی بهش می‌دن، روش تأثیر می‌ذاره» (۳۱ساله، بیکار).

۲.۵.۲ مصائب تجربه زیسته خواننده: از نظر هوادار، مصائب تجربه‌ی زیسته‌ی خواننده زمینه ساز و الهام بخش رفتار زن ستیزانه‌ی او می‌باشد. طبق نظریه همیلتون، وقایع آزاردهنده زندگی، از عوامل استرس‌زایی هستند که باعث پرخاشگری کلامی می‌شوند (Hamilton, 2012).

گزیده ۷: «بعضی وقتا یه سری نفرت‌ها از زنا و دخترا پیدا می‌کنه که اون دست خودش نیست، به خاطر زندگی قبلیش بوده که حالا از دهن خودش شنیدم که مامانش یه سری کارا می‌کرده

می‌گفتش مامانم اصلاً چرا منو به دنیا آورد، وقتی نمی‌تونن ساپورت کنن چرا منو به دنیا آوردن. بزرگ‌ترین مشکلش اینه که خانواده‌هایی که نمی‌تونن بچه ساپورت کنن چرا زرت و زرت بچه میارن که حالا بره کار بکنه و اینا با سختی بزرگ بشن» (۳۱ساله، بیکار).

۳.۲.۵ اعتیاد به زن باره گی خواننده: از نظر هواداران، نگاه خواننده به زن به عنوان کالای جنسی و سرگرمی‌اش در رابطه‌های متعدد جنسی، زمینه ساز افکار و آهنگ‌های زن ستیزانه‌ی او می‌باشد. در نتیجه سبب رنگ باختن مفهوم عشق در روابط زناشویی می‌گردد.

گزیده ۶: «یه مقدار زن ستیزی داره و زن رو به عنوان کالای جنسی می‌بینه» (۲۷ساله، بیکار).
گزیده ۷: «نیوفیس هاشو سوای ظاهرشون، فکر می‌کنم براش مهم نیست که معروف هست یا نه چون بازیگر، آدم معمولی... آدمای مختلفی دیدم کنارش، از همه تیپ آدم دیدم که باهاش، فقط کافیه خوشش بیاد ازشون» (۳۱ساله، بیکار).

۳.۵ مقوله‌های مرتبط با شرایط مداخله‌گر

۱.۳.۵ سلطه صنعت موسیقی: اسپانسرها به عنوان سرمایه گذار و تأمین کننده مالی زندگی حرفه‌ای خواننده، برگزاری کنسرت‌ها و پخش آلبوم‌ها، در محتوای زن ستیزانه و تهاجمی آهنگ‌های خواننده تأثیر به‌سزایی دارند به طوری که محتوای مورد نظرشان از جمله زن ستیزی را برای دستیابی به بیشترین مخاطب و به تبع آن حداکثر سود، به خواننده تحمیل می‌کنند. طبق نظر کوبرین و ویتزر، در پاسخ به فشارهای شرکتی، بسیاری از پررها، پیام‌های سیاسی و اجتماعی را رها می‌کنند و به جای آن بر ثروت مادی و بهره‌کشی‌های جنسی تمرکز می‌کنند. رئیس سابق یکی از شرکت‌های بزرگ ضبط موسیقی افشاگری می‌کند: از زمانی که آهنگ‌های پررهای مستقل را خریدند توانستند جایگاه بیشتری در فروشگاه‌های عرضه موسیقی به‌دست آورند و به دلیل ظرفیت بازاریابی عمده، حضور بیشتری در صنعت موسیقی به‌دست آوردند (درآمد هنگفتی به دست آوردند). با تولید روز افزون رپ توسط شرکت‌های بزرگ ضبط صدا، محتوای آن برای فروش بیشتر (برای خوانندگان) سخت‌تر می‌شود، یعنی محتوای متن ترانه‌ها با درخواست شرکت‌های ضبط صدا هماهنگ می‌شود (Kurbın, 2009). Weitzer بر اساس نظریه خان، صنعت موسیقی فشار قابل توجهی بر هنرمندان رپ وارد می‌کند تا آهنگ‌هایی با مضامین جنسی خشن و تهاجمی تولید کنند (Khan, 2022).

زن ستیزی موسیقی رپ فارسی و مقبولیت آن ... (فاطمه یمینی و دیگران) ۲۱۳

گزیده ۳: «پول خونه و ماشینشو، این ور و اون ور هر چی داشته باشه اونا می دن، به خاطر این که کنسرت می ذاره واسشون» (۲۴ساله، بیکار).

گزیده ۱۰: «هر هنرمندی اسپانسر داره مثلاً آگه تتلو ۲۰ میلیارد می فروشه، اون ۲۰ میلیارد همش مال خودش نیست، مال بندش هست، مال مجوز و این جور چیزاش هست، بالاخره باید پول خرج کنه، پس یه اسپانسری میاد پولاً رو می ذاره که چند برابرش بهش برگرده، یه مبلغ بیش تر؛ هم به خواننده برمی گرده هم به اسپانسر. اسپانسر تو محتوای آهنگاشم تأثیر می ذاره و از خواننده می خواد که برای جذب مخاطب بیشتر، آهنگی بخونه که سوددهی زیادی براش داشته باشه» (۲۹ساله، شاغل).

۲.۳.۵ آموزش روابط بین دختر و پسر توسط خواننده: خواننده در آهنگ های خود با هدف آگاه سازی جوانان، مطالبی را که برگرفته از تجارب شخصی مربوط به ارتباط با جنس مخالف است، مطرح نموده و مشکلات و بیماری هایی را که در کمین شان است، آموزش می دهد که ظاهراً مورد استقبال هواداران می باشد. رپرها، موسیقی خود را به عنوان ترکیبی از سرگرمی و آموزش ارائه می کنند (Kubrin, 2005).

گزیده ۷: «خیلی جاها دخترا رو روشن می کرد، حتی در رابطه با مسائل جنسی، بیماریا. از پسرا می گفت، از شخصیتشون واسه دخترا می گفت که بابا اینا این طورین حواستون باشه یا حتی بالعکس برای پسرا می گفت» (۳۱ساله، بیکار).

گزیده ۷: «جاهایی که کمک می کنه رو دوست دارم، حالا از ایرادای دختره می گه، از نظر اخلاقی یه سری مسائل بهشون گوشزد می کنه رو دوست دارم» (۳۱ساله، بیکار).

۴.۵ مقوله پدیده

در مدل پارادایمی محور «مقبولیت زن ستیزی خواننده»، مقوله پدیده (هسته) از ادغام مفاهیم: توجیه بی احترامی خواننده با برخی دختران، علاقه مند تفکرات زن ستیزانه خواننده، شخصیت فازی خواننده، تأیید رفتار زن ستیزانه به دلیل حق گویی خواننده، به دست آمده است. بر اساس نظریه کوبرین، اشعار رپ، «واژگان انگیزه» واضحی را ارائه می کند که رفتار خشونت آمیز را توجیه می کند و راهی برای درک و قدردانی از رفتار خشونت آمیز را برای شنوندگان فراهم می کند (ibid).

بر اساس نظریه گوئرا و همکاران، هنرمندان در خلاء کار نمی‌کنند، رپ‌هایی که آهنگ‌هایشان زنان را به صورت منفی نشان می‌دهد، تحت تأثیر سه نیروی اجتماعی اصلی قرار می‌گیرند: روابط جنسی، صنعت موسیقی؛ و شرایط محلی مردانگی هژمونیک (Guerra et al. 2020). البته این نظریه دقیقاً، مقوله پدیده را توصیف نمی‌کند ولی بی ارتباط هم نمی‌باشد.

گزیده ۳: می‌گه خود دخترا باید احترام خودشونو نگه دارن می‌دونی می‌گه دختری که میاد آویزون من بشه و دلش می‌خواد فقط یه شب با من بخوابه، حقشه که باهاش اینجوری رفتار بشه» (۲۴ساله، بیکار).

گزیده ۷: «تفکراتشو دوست دارم، یه موقع‌هایی خیلی ضده، یه موقع‌هایی مدافعه، یه موقع‌هایی خیلی سرکوب می‌کنه (البته سرکوب کردن از اینکه تقصیر خود دختراست ها)، یه موقع‌هایی خیلی طرفداره» (۳۱ساله، بیکار).

گزیده ۷: «فازیه دیگه مدلش، یه جاهایی خیلی خوبه» (۳۱ساله، بیکار).

گزیده ۷: «درباره‌ی کارایی که دخترا خودشون در ارتباط با پسرا می‌کنن یه سری چیزاشو قبول دارم. بیشتر حرفاشو نسبت به دخترا قبول دارم چون حرف حق می‌زنه» (۳۱ساله، بیکار).

۵.۵ مقوله‌های مرتبط با تعامل‌ها/استراتژی‌ها

۱.۵.۵ سواستفاده‌ی جنسی از دختران (نیوفیس‌ها): در اظهارات هواداران، سواستفاده‌ی جنسی خواننده از دختران هوادار کاملاً مشهود می‌باشد و نحوه‌ی گزینش دختران حرمسرا، توصیه به حسادت نکردن آنان نسبت به یکدیگر در آهنگ‌ها و به عبارتی احمق‌سازی دختران قابل تأمل است. بر اساس نظریه ویتزر و کویرین، اشعار جنسی رپ، «توجیه‌هایی برای درگیر شدن و اعمال خشونت آمیز علیه زنان سیاه پوست ارائه می‌کند»، اما ممکن است به عنوان تلاشی برای کنترل همه زنان تلقی شود، زیرا رپ توسط جوانان همه گروه‌های نژادی و قومی مصرف می‌شود و نیز، در موسیقی رپ، شیء‌سازی زنان، مشروعیت بخشیدن به خشونت بر علیه زنان، برگزاری جشن فحشا و پستی وجود دارد (Weitzer, Kurbin, 2009). قوانین خیابانی، هرزه‌گی را به عنوان یک فضیلت معرفی می‌کند و «جنسیت» نماد مهمی از موقعیت اجتماعی محلی است. در این فرآیند، زنان از نظر جنسی شیء می‌شوند. از نظر مرد جوان، زن در عمیق‌ترین معنا، به یک ابژه جنسی تبدیل می‌شود. بدن و ذهن او هدف یک بازی جنسی است که برای بزرگ‌نمایی (تجلیل) از شخصی به کار می‌رود. موقعیت به

برنده می‌رسد و «جنسیت»، نه به عنوان گواهی عشق، بلکه برای کنترل یک انسان ارزشمند دیگر است. هدف از فتوحات جنسی، احمق ساختن زن جوان است (Kubrin, 2005).

به نظر کویرین اشعار رپ، «واژگان انگیزه» واضحی را ارائه می‌کند که هویت‌های خشونت‌آمیز را ساختار می‌دهد و رفتار خشونت‌آمیز را توجیه می‌کند و راهی برای درک و قدردانی از رفتار خشونت‌آمیز را برای شنوندگان فراهم می‌کند (ibid).

گزیده ۳: «می‌گفت من دخترای نیوفیس می‌گیرم، هر دختری از ایران بخواد می‌تونه بیاد پیش من، که خیلی از دخترایی که اعلام کرده بودن زیر ۱۸ سال بودن، اینم برایش مهم نیست که، بعد تازه خوشش هم میاد دیگه کم سن تر باشه، بعد آره گفته بودن این داره کودک‌آزاری می‌کنه، بعد که دیگه پیچشو بسته بودن» (۲۴ساله، بیکار).

گزیده ۳: «بنده خدا بعدش گفت اصلاً دختری زیر ۱۸سال حق ندارن بیان صحبت کنن که بیان اینجا، آره هه گفت با رضایت مامان باباهاشون آگه امضا کنن بیان اشکال نداره، حوصله‌ی داستان و شر نداشت بنده خدا» (۲۴ساله، بیکار).

گزیده ۳: «یه مدت می‌گفت طرفدارام، کسایی که بخوان هر وقت خواستن می‌تونن بیان با من باشن، بعد یه پیج هم معرفی کرد گفت کسایی که دوست دارن بیان، به این شماره پیام بدن من کمکشون می‌کنم، هم اونا به آرزوشون برسن، هم این یه فیض بیره دیگه، هرکسی هم قبول نمی‌کرد تازه هه، می‌گفت اول یه فیلم از خودتون بفرستید من ببینم، خودتونو معرفی کنید ببینم و اینا، از این خوشم اومد» (۲۴ساله، بیکار).

گزیده ۳: «تقصیر خودشون بوده، وقتی اونا خودشون می‌خواستن یه همچین چیزی رو و می‌فرستادن برایش، به نظرم نوش جونش. هم» (۲۴ساله، بیکار).

گزیده ۴: «ایشون خودش اسمشونو گذاشته نیوفیس، یه سری نیوفیسا داره که هر ماه یا آگه خیلی آکی باشه با اون نیوفیسه، هر مثلاً ۴ماه ۵ ماه یه بار کات می‌کنه و نیوفیشو عوض می‌کنه، تازه یه دونه هم نیست، حتی تو آهنگاشم می‌گه که به هم حسودی نکنین، من همتونو آکی می‌کنم» (۱۸ساله، شاغل).

گزیده ۴: «یه بار تتلو داشت می‌گفت که نیوفیسام نمایان سمت من، چرا پس تبلیته‌ها نمایان نیوفیس من بشن، آگه میان هم خیلی چندشن، اصلاً نمی‌پسندمشون. بعد همیشه دایرکت‌هاشو چک می‌کرد و تو استوری جوابشونو می‌داد، بعد یه بار یه دختره گفته بود من ۱۵ سالمه و می‌گفت آگه بتونم پیام اونجا ۱۰٪ نیوفیست می‌شم و می‌گفت من عاشق اینم که پیام نیوفیس

تو بشم. اصلاً تعریف نیوفیس برای دخترا و تتلیتیا کسیه که می‌ره پیش تتلو و هرزه‌ی تتلو می‌شه دیگه، تتلو باهاش سکس می‌کنه. اینو همه می‌دونن اصلاً تتلو نیوفیسا رو به خاطر همین می‌خواد نه چیز دیگه ای» (۱۸ساله، شاغل).

گزیده ۴: می‌گفت اگه پدر و مادراتون بیان بگن که راضین، من قبول می‌کنم بچه‌ی ۱۵ساله رو هم» (۱۸ساله، شاغل).

گزیده ۹: «قبلاً اینجوری بود که می‌گفتش اگه می‌خواین بیان با یه شماره‌ای تماس تصویری بگیرین، اطلاعات رد و بدل می‌شد، بعد اگه مورد تأیید بودش می‌رفتن پیشش» (۱۹ساله، بیکار).

۲.۵.۵ رسانه‌ای کردن نیوفیس‌ها: هوادار به دعوت عمومی خواننده از نیوفیس‌ها در شبکه‌های اجتماعی انتقاد دارد.

گزیده ۵: «روابطی که داره زندگی خودش به هیچ کسی ربطی نداره اما تا زمانی که به صورت عمومی پخش نشه. به نظرم درست نیست که خیلی عمومی بشه یا توی پست هاش بخواد کسی بره پیشش» (۲۴ساله، شاغل).

۶.۵ مقوله‌های مرتبط با پیامدها

۱.۶.۵ ترویج زن ستیزی: از پاسخ‌های هواداران استنباط می‌شود که به خاطر علاقه‌ی وافر به خواننده سعی دارند رفتار زن ستیزانه‌ی او را توجیه نمایند.

گزیده ۱: «فحش دادناش، ارتباط خیلی زیادش با دخترا و مواد مخدر؛ همه‌ی اینا به خاطر اینه که خودشو سرگرم کنه» (۲۳ساله، شاغل).
گزیده ۲: «آخه این جوری نیست که فقط به دخترا فحش بده، به نظرم به همه فحش می‌ده» (۲۰ساله، شاغل).

گزیده ۵: «خب خودش دوست داره با چند نفر باشه اکیه، هر کی هم می‌ره پیشش با رضایته» (۲۴ساله، شاغل).

گزیده ۵: «بالاخره این همه آدم رفتن پیشش، چرا هیچ کی نیومده بگه زوری بوده» (۲۴ساله، شاغل).

۲.۶.۵ کاهش امید به آینده در دختران: یکی دیگر از پیامدهای گوش دادن به آهنگ‌های

زن ستیزانه، تشدید و دامن زدن به کاهش امید به آینده‌ی دختران ناشی از وضعیت اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی موجود در جامعه می‌باشد.

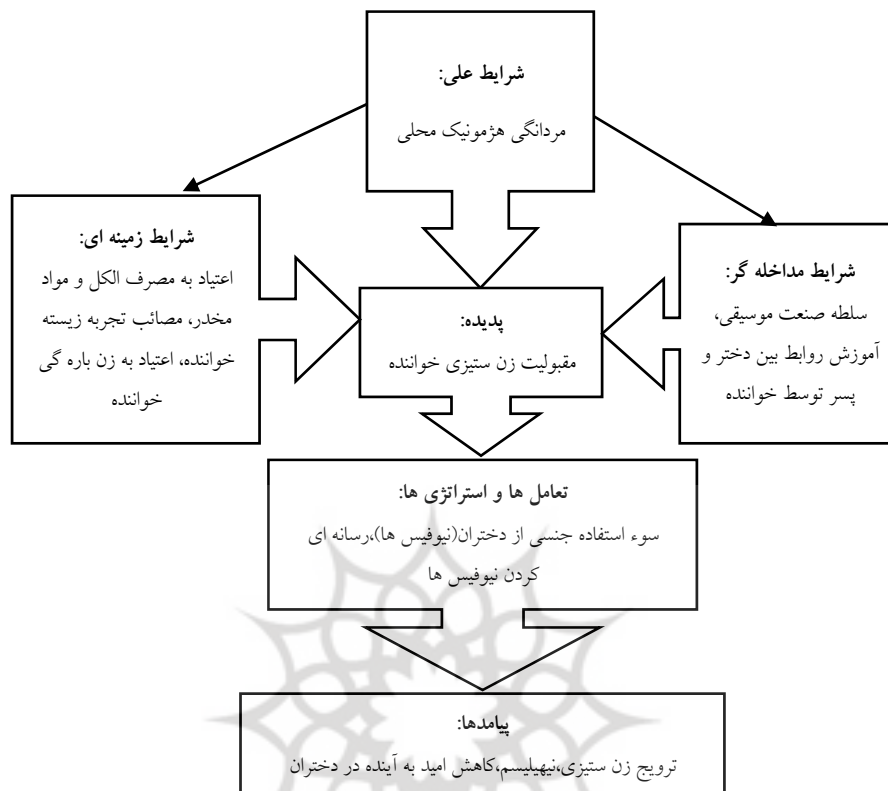
بر اساس نظریه کوبرین، جدیدترین سبک موسیقی رپ، سبک رپ گنگستایی است. درعین حال جنجالی‌ترین سبک رپ در نظر گرفته می‌شود. منتقدان و محققان موضوع زن ستیزی، پوچ‌گرایی، و استفاده بیش از حد از فحاشی و ناامیدی را مطرح می‌کنند و استدلال می‌کنند که این نوع موسیقی بیش از حد از ریشه‌های خود دور شده است. این سبک از طریق اشعار واضح جنسیت‌گرا، زن ستیزانه و همچنین تصویر خشونت‌آمیز آن به شهرت جهانی دست یافته است (Kubrin, 2005).

گزیده ۵: «توی ایران که امیدم کمه اما به معجزه اعتقاد دارم، خب شرایط سخت شده، تورم‌ها بالااست، امیدم برای اینکه به خواسته‌ها برسیم کمه اما به معجزه اعتقاد دارم، امیدوارم توی زندگیم رخ بده» (۲۴ساله، شاغل).

گزیده ۶: «کلاً با توجه به شغل، به آینده، آدمی که بخوام ازدواج کنم چون تعادل‌های روحی خیلی کم شده الان کسی رو نمی‌بینم نرمال باشه، از صد درصد، ۳۰٪ امیدوارم به آینده» (۲۷ساله، بیکار).

۳.۶.۵ نیهیلیسم: نیهیلیسم بنا‌ناامیدی ناشی از زندگی در محیطی با فرصت‌های محدود و مملو از تمایلات زن ستیزانه مرتبط می‌باشد. بر طبق نظریه کوبرین، نیهیلیسم نتیجه‌ای از زندگی در محیطی پر از خشونت و فرصت‌های محدود است. محدودیت‌های مادی مانند کمبود فرصت‌های آموزشی و شغلی، از طریق مشاهده مستقیم مبارزه و تلاش اعضای خانواده و دوستانشان برای ساختن زندگی، به وضوح ناتوانی در شکل دهی به بهزیستی روانشناسی اجتماعی را درک می‌کنند و می‌تواند منجر به خشم، محرومیت و ناامیدی شود (Kubrin, 2005). بنا به نظریه زاهد، ناتوانی نیهیلیستی، معمولاً با احساس یأس، نابودکنندگی تصادفی و آرزوی نیستی همراه است. در افراطی‌ترین شکل وجودی خود، نیهیلیسم «نفی حیات» به دلیل پوچی ظاهری آن است. (زاهد، ۱۳۹۲: ۹).

گزیده ۹: امید به آینده تون چقدره؟ «توی ایران واقعاً صفر» (۱۹ساله، بیکار).

شکل ۱. مدل نظریه زمینه‌ای محور مقبولیت زن ستیزی

منبع: «یافته‌های تحقیق»

۶. نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر، این بود که مشخص شود علل محبوبیت آهنگ‌های خواننده زن ستیز در میان دختران جوان چیست. یکی از یافته‌های این پژوهش، مفهوم مردانگی هژمونیک محلی از شرایط علی این مقاله است که با یافته‌های ویتزر و کوبرین (۲۰۰۹) و کوثری و مولایی (۱۳۹۱) همسو می‌باشد و در مورد تتلو هم صادق است. مردانگی هژمونیک محلی الهام بخش موسیقی رپ است. در شرایط علی که در جامعه مردانگی هژمونیک محلی وجود دارد، میزان شدت و ضعف مردسالاری هر شهر و محله‌ای با سایر مناطق کشور متفاوت است، مردان از جایگاه بالاتری نسبت به زنان برخوردارند، در محیط‌های شغلی حقوق و درآمد بیشتری نسبت به زنان

دریافت می‌کنند. قدرت فیزیکی آن‌ها تحسین می‌شود و زنان به طور کلی به عنوان جنس دوم با کلیشه‌های جنسیتی نمایش داده می‌شوند.

همچنین کمبود رپر زن در یافته‌های میدانی در تأیید نظریه ویتزر و کوبرین (۲۰۰۹) مطرح شد. در زمینه‌ای که خواننده به مصرف مواد مخدر و الکل گرویده و تجربه زیسته سختی را از زبان خود بیان می‌کند و آن را در کلام و اشعارش انعکاس می‌دهد، هواداران تتلو از فاز گوش دادن به آهنگ‌ها به فاز الگوپذیری از باورها، کنش‌ها و گفتارهای او رسیده‌اند. به بیان دیگر، مخاطب شنونده به مخاطب مقلد خواننده مورد علاقه‌اش تبدیل شده است، در نتیجه همین تقلید است که دختران نیز زن ستیزی در جامعه را امری عادی تلقی می‌کنند. هواداران از زن باره گی خواننده نیز به بهانه مصرف مواد مخدر و الکل چشم پوشی می‌کنند. از طرف دیگر، نمی‌توان نقش صنعت موسیقی را در تحت فشار قرار دادن رپر، برای تولید محتوای زن ستیزانه اشعار نادیده گرفت، زیرا صنعت موسیقی خواننده‌ای را که از این اصل تخطی می‌کند، طرد و به حاشیه می‌راند؛ و نیز خلاء آموزش رابطه با جنس مخالف در جامعه سنتی، به عنوان شرایط مداخله گر به آن دامن زده است، تتلو با به کارگیری اشعار و کلام زن ستیزانه مانند برچسب نیوفیس زدن به دختران و استفاده ابزاری از آنان، به بازتولید قدرت و فرادستی مردان و فرودستی زنان در جامعه کمک می‌کند و به روند تبعیض جنسیتی و زن ستیزی در فرهنگ جامعه دامن می‌زند. گرچه برخی از هواداران، به رسانه‌ای کردن نیوفیس‌ها در فضای مجازی انتقاد کرده‌اند، اما به طور کلی، هواداران، سوء استفاده جنسی خواننده از دختران را با اجباری نکردن نیوفیس شدن پذیرفته‌اند، آنچه که از مصاحبه‌های عمیق با دختران به دست آمده، بیانگر این است که پذیرش دختران از روی ناچاری و تسلیم بوده زیرا اگر منجر به شادی می‌شد، پیامد آن به شکل ناامیدی نسبت به آینده و گرایش به نیهیلیسم، بروز نمی‌کرد. نیهیلیسم، از یافته‌های این پژوهش با یافته‌های کوبرین (۲۰۰۵)، بیچرانلو، محمدی (۱۴۰۰)، عزیزی، عزیزی، (۱۴۰۰) همسو می‌باشد. بنابراین پیشنهاد می‌گردد با مرور مجدد فرآیند شکل‌گیری این پدیده و با اعمال تغییراتی حساب شده، عامل مخرب یعنی ناامیدی را به امیدواری تبدیل نمود. غفلت نمودن از نیازهای برآورده نشده دختران در جامعه، خلاء بزرگی ایجاد نموده است که تتلو با استفاده از ابزار قدرتمند هنر توانسته به طور موثرتری خلاء موجود را پر کند. بنابراین بدون در نظر گرفتن نیازهای دختران و انعطاف‌پذیری در برابر خواسته‌های آن‌ها، نمی‌توان از بروز پدیده مقبولیت آهنگ‌های زن ستیزانه جلوگیری کرده و از پیامدهای آسیب‌زای آن در امان ماند.

پژوهش‌های بررسی شده در مورد تتلو، بیشتر دغدغه تحلیل مضمون اشعار و درک دیدگاه‌های خواننده را داشته‌اند و هیچ کدام به ویژگی زن ستیزی آهنگ‌ها توجهی نداشته و آن را به عنوان مسأله بررسی نکرده‌اند. در حالی که این تحقیق، به جنبه زن ستیزی آهنگ‌ها پرداخته است. همچنین پژوهشگر بر خلاف سایر پژوهش‌ها، سراغ شنوندگان آهنگ‌ها رفته و دیدگاه‌های هواداران موسیقی تتلو را مستقیماً از زبان خودشان روایت کرده است. به عبارت دیگر فهم معانی، دیدگاه‌ها، تجارب و ادراکات دختران از دیدگاه خودشان و با استفاده از مصاحبه‌های حضوری به دست آمده است و نه از دیدگاه محقق یا حتی رپر. نظریه پژوهش، داده محور بوده است و با استفاده از مطالعه عمیق روی نمونه‌های تئلیتی، در محیط طبیعی و از دیدگاه هوادارانی است که به موسیقی تتلو گوش می‌دهند. از وجوه تمایز روشی این پژوهش با پژوهش‌های انجام شده، می‌توان به موارد: تجربه زنده در شرایط واقعی، بدون برهم زدن صحنه و گردآوری داده‌ها به صورت غیرمداخله‌ای، تماس طولانی با دختران هوادار و مشاهده مستمر و بررسی و گردآوری داده‌ها از زوایای مختلف زمانی و مکانی و کشف مقولات جدید اشاره کرد.

پی‌نوشت

۱. این مقاله برگرفته از پایان نامه مقطع دکتری است.

کتاب‌نامه

- بیچرانلو، عبدالله و سندوس محمدی نوسودی (۱۴۰۰)، «از ستاره به سلبریتی، نقش رسانه‌های اجتماعی در تطور شهرت و هواداری تتلو»، دوفصلنامه جامعه‌شناسی هنر و ادبیات، ش ۱
- عنایت، حلیمه، اسفندیار غفاری نسب، مجید موحد، و فرزانه پیرو (۱۳۹۱)، مطالعه تحلیل محتوای نگرش نسبت به زن در موسیقی رپ فارسی، پایان نامه کارشناسی ارشد، شیراز: دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی دانشگاه شیراز
- تقی آبادی، مسعود و حمید تقی آبادی (۱۴۰۰)، «نفرت پراکنی جنسیتی در شبکه‌های اجتماعی (مطالعه موردی: زن ستیزی کاربران ایرانی شبکه توئیتر)»، فصلنامه پژوهش‌های ارتباطی، س ۲۸، ش ۲
- راغب، علی و حسن ایقانی (۱۴۰۰)، «موسیقی عامه پسند مستقل و فرهنگ غالب؛ سوژه اجتماعی در مضامین آثار امیر حسین مقصدلو (تتلو) در دهه ۹۰»، دو فصلنامه جامعه‌شناسی هنر و ادبیات، ش ۲

زن ستیزی موسیقی رپ فارسی و مقبولیت آن ... (فاطمه یمینی و دیگران) ۲۲۱

راودراد، اعظم و سحر فائقی (۱۳۹۴)، «بازنمایی معضلات اجتماعی جامعه در موسیقی رپ اجتماعی ایرانی مطالعه موردی؛ متن آهنگ‌های یاس»، فصلنامه مطالعات فرهنگی - ارتباطات، ش ۳۱ ربانی، علی و محمد عباس زاده (۱۳۸۸)، «رویکرد نظریه زمینه‌ای: روش نرم یا سخت»، فصلنامه جامعه‌شناسی کاربردی، س ۲۰، ش ۴

زاهد، فیاض (۱۳۹۲)، «پست مدرنیسم و تأثیر نیهیلیسم بر آن»، فصلنامه پژوهش‌های معرفت‌شناختی، ش ۵

کنعانی، محمد امین، محمد مهدی رحمتی، پریسا صفری سیاهکلرودی (۱۳۹۴)، هویت جنسیتی و موسیقی رپ: تحلیل محتوای زنانگی و مردانگی در ترانه‌های رپ فارسی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، گیلان: دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه گیلان

صمیم، رضا و حامد طاهری کیا (۱۳۹۷)، «بصری شدن رپ فارسی در فضای مجازی (مطالعه موردی اینستاگرام)»، فصلنامه مطالعات رسانه‌های نوین، ش ۱۳

صمیم، رضا و حامد کیا (۱۳۹۵)، «تبیین فرآیند سوژگی مخاطب رپ فارسی در فضای مجازی»، انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات، ش ۴۵

عزیزی، فرید و حمید عزیزی (۱۴۰۰)، «ثبث و تحلیل نقش ستارگان موسیقی پاپ و رپ ایرانی در هویت یابی و جامعه‌پذیری هواخواهان نوجوان ایرانی در شبکه اجتماعی اینستاگرام (مورد مطالعه: امیر حسین تتلو و سید حسین موسوی (ملقب به تهی))»، فصلنامه مطالعات راهبردی فرهنگ، ش ۳ محمدپور، احمد (۱۳۹۸)، ضد روشن: زمینه‌های فلسفی و رویه‌های عملی در روش‌شناسی کیفی، قم: لوگوس

کوثری، مسعود و محمد مهدی مولایی (۱۳۹۱)، «روایت‌های مردانگی در موسیقی رپ و چالش مردانگی هژمونیک»، فصلنامه جامعه‌شناسی ایران، ش ۴

Byrne, Lorcan, Cathal O'Connell, Siobhan O' Sullivan (2020). "Rap and Political Participation: Using Rap as a Creative Method in Research with Children and Young People", vol.28, No.1

<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1103308819856755>

Gordon, Ed, Denise Herd, David Jernigan (2006). "Study: Rap Music Linked to Alcohol, Violence"

<https://www.npr.org/templates>

Guerra, Paula, Carles Feixa Pàmols, Shane Blackman, Jeanette Ostegard (2020). "Introduction: Songs that Sing the Crisis: Music, Words, Youth Narratives and Identities in Late Modernity", vol.28, No.1

<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1103308819879825>

Hamiltin, Mark A (2012). "Verbal Agression: Understanding The Psychological Antecedents and Social Consequences" , vol.31, No.1

<https://jls.sagepub.com>

Khan, Ummni (2022). "A guilty pleasure: The legal 'social scientific and feminist verdict against rap'" , vol.26, No.2

<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/13624806211028274>

Kubrin, Charis.E (2005). "I See Death Around the Corner: Nihilism in Rap Music " , vol.48, No.4

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2028167

Monique ,Charles (2018). "MDA as a Research of Generic Musical Analysis for the Social Sciences: Sifting Through Grime (Music) as an SFT Case Study " . (An Open Accesse Journal of Qualitative Methods), vol.17, No.1

<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1609406918797021>

Weitzer, Ronald, Charis E , Kubrin (2009). "Misogyny in Rap Music: A Content Analysis of Prevalence and Meanings" , vol.12, No.1

<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1097184X08327696>

